

Kako je nastao i kako se provodi projekt "Županijsko zdravlje"

Mladen Smoljanović

Zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije

Ključne riječi: Projekt "Županijsko zdravlje"

Župan Splitsko-dalmatinske županije donio je 29.09.2003. godine "Rješenje o imenovanju tima za sudjelovanje u edukacijskom ciklusu «RUKOVOĐENJE I UPRAVLJANJE ZA ZDRAVLJE» kojeg provodi Škola narodnog zdravlja «Andrija Štampar»" iz Zagreba, sastavljenog od jedanaest članova a koji je uključio Župana, dipl. pravnike, dipl. socijalnog radnika, liječnika specijalista različitih specijalnosti prema obnašanju ravnateljskih dužnosti, političke dužnosti ili radnom mjestu, prof. sociologije, dipl. socijalnog radnika i novinarku, koji prolazi jednogodišnji tečaj kroz četiri modula održanih u Virovitici, Trogiru, Topuskom i Kraljevici.

Zajedničkim timskim radom u lokalnoj zajednici, na temelju kvantitavnih pokazatelja demografske, vitalne i zdravstvene statistike o: osnovnim demografskim obilježjima i vitalnim događajima stanovništva, smrtnosti i pobolu, radu zdravstva, pokazateljima stanja u okolišu od Zavoda za javno zdravstvo Split, te kvalitativnih istraživanja u pojedinim skupinama stanovništva, konzultacija u udrugama, sastancima i dogovorima s predstavnicima vlasti lokalnih samouprava, od desetak razmatranih zdravstvenih prioriteta određeno je pet zdravstvenih prioriteta Županije:

1. Ozljede (prometne)
2. Dostupnost zdravstvene zaštite
3. Zaštita materinstva
4. Duševne bolesti
5. Bolesti ovisnosti

U određivanju prioriteta misao vodilja je bila: « Spriječiti se može ono od čovjeka čovjeku učinjeno (man made diseases), a prirodno od Boga stvoreno treba se izučavati i etičnom primjenom znanstvenih saznanja nastojati unaprijediti.»

Županijska skupština 30.lipnja 2004. godine prihvaća Projekt "Rukovođenje i upravljanje za zdravlje u lokalnoj samoupravi" a time i u njemu sadržane utvrđene zdravstvene prioritete unapređenja zdravstvenog stanja i razvoja zdravstva na području Splitsko-dalmatinske Županije.

Na tragu tih odluka Zavod za javno zdravstvo svojim djelatnostima nastavlja tijekom 2005. godine rad na projektu, sada pod nazivom « ŽUPANIJSKO ZDRAVLJE».

Prema prethodno prikupljenim pokazateljima o osnovnim demografskim obilježjima, vitalnim događajima, smrtnosti, pobolu, kretanju zaraznih bolesti, procijepljenosti, utvrđenom stupnju zdravlja školske djece, mladeži i studenata kroz preventivne sistematske preglede, savjetovani rad i suradnju sa stručnjacima škola, ovisnosti kroz preventivni rad stručnjaka ove djelatnosti, te pokazatelje zdravstveno-ekološkog okruženja (vodoopskrba, masovna prehrana, buka, onečišćenje zraka, smještajni uvjeti u hotelima, čistoća plaža i bazena, dispozicija otpada), za razdoblje od 1993.-2003./2004. godine (uspostava županijskog upravno-administrativnog ustroja Republike Hrvatske), tj. za jedanaestogodišnje razdoblje, za sve jedinice lokalne samouprave Županije što uključuje šesnaest gradova i trideset devet općina, raspodijeljenih u trinaest epidemioloških područja/cjelina prema Ispostavama Zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije: Imotski, Hvar, Brač, Makarska, Vrgorac, Vis, Sinj, Omiš, Trogir, Kaštela, Solin, Šolta i Split.

U svih trinaest epidemioloških područja tim djelatnika Zavoda sastavljen predstavnicima (liječnici specijalisti) svih njegovih djelatnosti, obišli su sve zdravstvene ustanove kroz izvid, u kojem pored razgovora sa zdravstvenim djelatnicima o njihovom viđenju o radu zdravstva i zdravstvenoj zaštiti svog područja, maksimalno mogućeg je fotodokumentirano, kontaktirani su korisnici zdravstvene zaštite, posjećeni su privatni liječnici bez ugovora s HZZZO-om, ustanove socijalne skrbi i dječji vrtići. Korisni su bili susreti i razgovori sa mjesnim župnicima.

U nekim ambulantom djelatnici Zavoda bili su jedini koji su ih pohodili posljednjih dvije decenije osim farmaceutskih kuća.

Tako su se, uz prethodno pripremljene tiskane radne materijale u publikacijama, s isitim nazivom pod

kojim su organizirani radni sastanci pod nazivom. «Zdravlje i zdravstvena djelatnost s javnozdravstvenog motrišta na području Ispostave ZZJZ...» sa slijedećim tijekom održanih sastanaka: Imotski, 29. travnja 2005.; Hvar, 03. lipnja 2005.; Brač, 01. srpnja 2005.; Vis, 15. rujna 2005.; Makarska, 01. listopada 2005.; Vrgorac, 11. listopada 2005.; Šolta, 06. listopada 2005.; Sinj, 14. listopada 2005.; Omiš, 18. listopada 2005.; Trogir, 20. listopada 2005.; Kaštela, 03. studenog 2005.; Solin, 08. studenog 2005.; Split, 12. studenog 2005.

Završni sastanak za čitavu Županiju održan je 25. studenog 2005. godine obilježavajući time Dan Zavoda.

Stručnjaci pojedinih javno-zdravstvenih područja svih djelatnosti Zavoda su na svakom području Ispostave ZZJZ, prema gore iznijetom vremenskom redoslijedu, istom metodologijom uz podršku, predstavili rezultate prikupljenih i obrađenih podataka u smislu njihovog tumačenja i osnovnih zaključaka.

Prosječno ja na svakoj ovoj prezentaciji sudjelovalo oko dvadesetak stručnjaka Zavoda, te po nekoliko stručnjaka drugih područja a koji žive i/ili rade na promatranom području.

Na sve radne sastanke pozivani su: zdravstveni djelatnici, predstavnici lokalne samouprave, prosvjetni djelatnici, predstavnici crkve, udruga građana naročito vezanih uz zdravstvo, HVIDR-e, djelatnici iz komunalnih poduzeća, turistički i ugostiteljski radnici, političari iz predstavničkih tijela (Sabora, skupština, vijeća), predstavnici javnih medija.

Nakon usmenog predstavljanja tematskih cjelina na temelju pokazatelja od strane stručnjaka svih službi Zavoda, slijedila je rasprava u kojoj su svi mogli sudjelovati. Svaka rasprava je tonski zabilježena.

Zamišljeno je da se ne donose zaključci nakon ovog prvog ciklusa sastanka, koje su iznijeli stručnjaci Zavoda. Oni bi trebali uslijediti kroz razdoblje 2006. godine nakon analize ankete zadovoljstva zdravstvenom zaštitom od strane nositelja zdravstvene skrbi kao i od korisnika sa svim vidovima i oblicima zdravstvene zaštite (anonimna anketa osiguranika proporcionalni randomizirani uzorak od 3% osiguranika) i pristiglih prijedloga i primjedbi sudionika.

Zaključci bi se učinili za svako epidemiološko područje, a dobili bi ih na korištenje svi načelnici i gradonačelnici.

Predložiti će se periodično održavanje sastanaka s predstavnicima lokalne samouprave i zdravstvenim djelatnicima o zdravstvenom stanju stanovništva, radu i organizaciji zdravstva na njihovom području.

Kontakt : Mladen Smoljanović, dr.med. spec. epidemiolog
Zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije
Vukovarska 46, Split
Telefon: 021 531-465
Mail: ziz-split@st.htnet.hr